

Vy svému manželovi chcete věřit.

Ona ho chce zničit.

ANATOMIE SKANDÁLU

*„Vaughanová přináší poutavý vhled
do intrik obestírajících politický
skandál a do napjatého vztahu mezi
spravedlností a privilegovanými.“*

Booklist

SARAH VAUGHANOVÁ

HOST

SARAH VAUGHANOVÁ
ANATOMIE SKANDÁLU

SARAH VAUGHANOVÁ
ANATOMIE
SKANDÁLU

BRNO 2018

Anatomy of a Scandal © Sarah Vaughan Ltd, 2018
Jacket art © Tomazi / Vetta Collection / Getty Images
Design art © Simon & Schuster UK Ltd
Translation © Alžběta Kalinová, 2018
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2018 (elektronické vydání)
ISBN 978-80-7577-686-0 (PDF)
ISBN 978-80-7577-687-7 (ePUB)
ISBN 978-80-7577-688-4 (MobiPocket)

*Věnováno mému otci Chrisovi.
S láskou.*

*Potřebuje provinilce. A tak si našel muže,
kteří se provinili. Ačkoliv možná ne tím,
za co byli potrestáni.*

Hilary Mantelová, *Předvedte mrtvé*

Kate

2. prosince 2016

Kapitola 1

Odhodila jsem paruku a ta se rozplácla na stole jako vyvržená medúza. Mimo soudní síň zacházím s touto klíčovou součástí svého šatníku lehkovážně a projevuju jí pravý opak toho, co by měla vzbuzovat — respekt. Vyrábí se ručně z koňských žíní a má cenu skoro šest set liber. Potřebovala bych, aby trochu zestárla a působila úctyhodně, což se o mně — obávám se — vždycky říct nedá. Okraje by měla mít zažloutlé potem a pevné smetanové kudrny rozvolněné a zašedlé od prachu. Moje paruka i po devatenácti letech od mého přijetí do advokátní komory vypadá, jako by patřila mladé přepečlivé dívence, a nikoliv zkušené právní zástupkyni — nemluvě o tom, že v oboru stále mají převahu muži —, která ji zdědila po svém otci. Takovou paruku bych si přála: poznamenanou patinou tradice a léty služby.

Skopla jsem z nohou boty — černé střevíce se zlatým páskem přes nárt. Střevíce vhodné pro náfuku z osmnáctého století, pro parlamentního slouhu nebo pro advokátku, co má ráda historii a všechny ty přihlouplé komplikované

tradice s ní spojené. Drahé boty jsou důležité. Při rozhovorech s kolegy, klienty, soudními zřízenci či policisty všichni čas od času sklopíme zrak, abychom nepůsobili konfrontačně. Každý, kdo si všimne mých střevíců, uvidí osobu, která rozumí vrtochům lidské psychiky a bere se vážně. Uvidí ženu, jež se obléká s vírou ve vlastní vítězství.

Je to tak, ráda volím tradiční oblečení. Ráda dělám věci pořádně. Advokátky smějí nosit falešný límec — vlastně jen kousek bavlněné látky s přišitou stuhou —, který se váže kolem krku a stojí asi třicet liber. Anebo se mohou oblékat jako já: bílá tunika a samostatný límec, který se připíná pomocí cvočků vpředu i vzadu. Manžetové knoflíčky. Černé vlněné sako a sukně nebo kalhoty a k tomu — podle úspěšnosti a služebního věku — černý talár z vlny nebo ze směsice vlny a hedvábí.

V tuto chvíli na sobě tohle všechno nemám. Část přestrojení jsem odložila v šatně trestního soudního dvora Old Bailey. Svlékla jsem si talár, odepnula límec i manžety a středně dlouhé světlé vlasy — u soudu stažené do ohonu — jsem si nechala rozpuštěné a trochu pocuchané.

Bez těch hábitů působím víc jako žena. Víím, že s parukou na hlavě a v brýlích s výraznými obroučkami vypadám asexuálně. Rozhodně ne přitažlivě — ačkoliv byste si možná všimli mých lících kostí, dvou ostrých čepelí, které se objevily, když mi bylo asi dvacet, a teď jsou ještě tvrdší a ostřejší. Stejně jako já sama.

Bez paruky jsem víc sama sebou. Jsem to víc já. Moje skutečné já, nikoliv mé já přítomné u soudu ani žádné jiné předchozí ztělesnění mé osoby. Tohle jsem já: Kate Woodcroftová, královský soudní rada, advokátka v oboru trestního práva, členka sdružení advokátů Inner Temple, zkušená

specialistka na sexuální zločiny coby zástupkyně obžaloby. Čtyřicet dva let, rozvedená, nezadaná, bezdětná. Na chvíli jsem schovala hlavu do dlaní a dlouze vydechla. Dovolila jsem si na moment vypnout. Je to k ničemu. Nedokážu se uvolnit. Ekzém na zápěstí jsem si natřela hojivou masťou a vzdorovala nutkání si ho poškrábat. Rozdrbat ho stejně jako svou nespokojenost se životem.

Místo toho jsem vzhlédla k vysokému stropu své kanceláře. Těch pár místností z osmnáctého století tvoří oázu klidu v samém srdci Londýna. Ozdobné římsy, zlatem zdobené stropní rozety a výhled — vysokánskými výsuvnými okny — na nádvoří budovy Inner Temple a kruhový templářský kostel z dvanáctého století.

Takový je můj svět. Archaický, anachronický, privilegovaný, exkluzivní. Všechno, co bych měla — a za normálních okolností by to tak i bylo — otevřeně nenávidět. A přesto to miluju. Miluju to, protože tohle všechno — budovy na okraji londýnského City kousek od Strandu a poblíž řeky, pompéznost a hierarchie, historie a tradice — jsem kdysi vůbec neznala a nikdy mě ani nenapadlo, že bych o to mohla usilovat. Tohle všechno ukazuje, jak daleko jsem došla.

To je důvod, proč — když tudy nejdu s kolegy — strčím kelímek s horkou čokoládou a k tomu několik sáčků cukru do ruky dívce schoulené ve spacáku u jedněch dveří na Strandu, kdykoliv si kupuju cappuccino. Většina lidí by si jí ani nevšimla. Bezdomovci umějí být neviditelní. Anebo si je umíme zneviditelnit my sami. Uhýbáme očima před spacáky v barvě khaki, šedými tvářemi a umaštěnými vlasy, hubenými těly v příliš velkých svetrech a stejně vyhublými psy, zatímco spěcháme vstříc svůdnému lesku Covent Garden nebo kulturním radovánkám South Banku.

Ale zkuste si chvilku sednout do soudní síně a uvidíte, jak ošidný umí život být. Jak stačí moment a celý svět se vám sesype jako domeček z karet. Stačí, když se na jedinou vteřinu zachováte nezákonně. Anebo spíš když jste chudí a porušíte zákon. Protože soudy, stejně jako nemocnice, přitahují ty, se kterými se život nemazlil. Ty, kdo si vybrali špatné partnery nebo špatné kamarády a zabředli do smůly natolik, že přišli o svůj morální kompas. Na bohaté to tolik nedopadá. Podívejte se třeba na snižování daňového základu — nebo na daňové úniky, jak to může být vykládáno, pokud se téhož dopustí člověk nezaštitěný schopným účetním. Nedostatek štěstí — nebo nedostatek důvtipu — nestíhá bohaté ani zdaleka tak úporně jako chudáky.

Skutečně jsem neměla dobrou náladu. To se pozná snadno — hned začnu uvažovat jako studentka politologie. Většinu času si nechávám své sklony čtenářky *Guardianu* pro sebe. U tradičněji založených členů komory by se totiž nemusely setkat s pochopením. Způsobily by leda vyhrocené diskuse při formálních večerech, kde pojídáme takové ty všem dobře známé lahůdky, jaké cateringové společnosti podávají například na svatbách — třeba kuře nebo lososa en croûte —, a popijíme stejně průměrné víno. Daleko diplomatictější je omezit se na právnické drby. Který královský soudní rada dostává tak málo práce, že se hlásí na post soudce korunního soudu, koho jmenují dalším vrchním státním zástupcem, kdo ztratil nervy kvůli nějakému soudnímu zřízení... Během podobných rozhovorů většinou myslím na to, že toho mám moc, v duchu si zoufám nad svým osobním životem nebo přemýšlím, co si koupím další den k večeři. Po devatenácti letech už mi nedělá potíže zapadnout. V tom jsem dobrá.

Ale ve svatém klidu své kanceláře se čas od času můžu přestat hlídat, i kdyby jen na chvilku. A tak jsem si na okamžik opřela lokty o svůj velký mahagonový stůl, složila hlavu do dlaní, zavřela oči a začala si třít spánky. Před očima mi naskočily mžitky. Bílé hvězdičky mihotající se tmou, které zářily stejně jasně jako diamanty na prstenu, co jsem si pořídila sama, protože nikdo jiný by mi ho nekoupil. Lepší vidět mžitky než se poddat slzám.

Právě jsem prohrála soudní při. Přestože vím, že do pondělka mě pocit selhání určitě přejde, že prostě půjdu dál, protože na mě čekají další případy a klienti, stejně mě to trápí. Neprohrávám často a prohry si připouštím jen nerada, protože ráda vítězím. Jako my všichni. To je přirozené. Potřebujeme vítězit, aby naše kariéra i nadále zářila. Na tom celý náš kontradiktorní soudní systém stojí.

Vzpomínám si, že když nám to na samém počátku naší právní dráhy bez obalu oznámili, hluboce mě to šokovalo. Na práva jsem se hlásila plná ideálů. Některé mi dokonce zůstaly dodnes. Moje profese mě ještě úplně neotrávila. Nicméně jsem nečekala, že to bude až tak brutálně jasné.

„Pravda, to je zapeklitá věc. A ať už je to dobře, nebo špatně, kontradiktorní advokacie ve skutečnosti pravdu nehledá,“ oznámil nám královský soudní rada Justin Carew. Bylo nám něco přes dvacet a právě jsme absolvovali Oxford, Cambridge, Durham nebo Bristol. „V advokacii jde o to, zda jste přesvědčivější než váš oponent,“ pokračoval. I když všechny důkazy hrají proti vám, můžete zvítězit, pokud dokážete lépe argumentovat. A o vítězství jde samozřejmě především.

Nicméně bez ohledu na to, jestli jste přesvědčiví či nikoliv, občas prostě prohrajete. V mém případě k tomu zpravidla dochází, pokud svědek působí nedůvěryhodně, když

se mu jeho tvrzení nepodaří dostatečně prokázat nebo pokud se během křížového výslechu jeho příběh zašmodrchá jako klubíčko, se kterým si hrálo nějaké kotě, a stane se z něj změt protichůdných informací, které už nikdo nedokáže rozmotat.

Přesně to se stalo dnes v případě Butler versus Gibbonsová. Šlo o případ znásilnění a domácího násilí. Ted Butler a Stacey Gibbonsová spolu žili čtyři roky, přičemž on ji po většinu času mlátil.

Od začátku jsem věděla, že to nebudeme mít snadné. Porotci se můžou přetrhout, aby poslali za mříže sexuálního násilníka, který si své oběti vybírá náhodně — ztělesnění archetypálního strašáka číhajícího v temných uličkách —, ovšem když dojde na znásilnění v rámci déle fungujícího vztahu, raději by o něm vůbec nevěděli, děkujeme pěkně.

A ačkoliv jsem obecně toho názoru, že porotci rozhodují správně, tentokrát se mi to nepotvrdilo. Občas mám pocit, že snad uvízli ve viktoriánské době. Jednou je to vaše manželka nebo družka, takže co se děje za zavřenými dveřmi, je čistě vaše věc. Abych byla spravedlivá, musím uznat, že rozpitvávat intimní detaily partnerského soužití je poněkud nechutné. Kdo touží vědět, že ona v posteli nosí plančavé tričko z velkého obchodáku nebo že on si po souložích vždycky zapálí cigaretu, třebaže ona je astmatička a bude se jí špatně dýchat? Vždycky přemýšlím o lidech, kteří si takhle věci chodí vyslechnout do lavic pro veřejnost. Proč chtějí tohle smutné a politováníhodné drama vidět? Nejspíš jim to přijde zajímavější než sledování telenovel, protože u soudu sedí skuteční lidé a svědci doopravdy pláčou. Ty ale díky bohu veřejnost nevidí, protože jsou schovaní za plentou, aby se nemuseli dívat na údajné agresory. V tomto

konkrétním případě se jednalo o chlapa s tlustým krkem a prasečíma očkami, který měl na sobě levný oblek s černou košilí a černou kravatou. Nasupeně seděl za tvrzeným sklem na lavici obžalovaných a pokoušel se budit dojem řádného občana.

Je to oplzlé a lascivní. Nevhodné. Přesto se ale na detaily ptám. Kladla jsem otázky ohledně těch nejděsivějších a nejjobnaženějších chvil, které Stacey kdy prožila. Protože hluboko v srdci, bez ohledu na to, co mi kdysi řekl ten královský soudní rada, se ještě pořád snažím dobrat pravdy.

Jenže pak obhájce vytáhl na Stacey tu věc s pornem. Záležitost, kterou mohl otevřít jen díky tomu, že se mu podařilo prokázat možnou souvislost mezi tím, k čemu u nich došlo, a jednou scénou z dévéděčka, které měli na nočním stolku. „Není možné,“ zeptal se můj vzdělaný přítel Rupert Fletcher tím svým hlubokým autoritativním barytonem, „že se ve skutečnosti jednalo jen o sexuální hru, která s odstupem času připadá zde přítomné poněkud ostudná? Že ve skutečnosti šlo o realizování oboustranných tužeb a zde přítomná jen dospěla k názoru, že při tom popustili uzdu fantazii poněkud přespříliš? Žena v tom erotickém filmu je svázaná stejně, jako byla slečna Gibbonsová. Lze se tedy domnívat, že v momentě penetrace Ted Butler věřil, že Stacey Gibbonsová si spolu s ním plní fantazii, o které se v minulosti bavili. Že jednoduše jen hraje svou roli, dobrovolně, tak jak se předem společně domluvili.“

Pak se porotě jal popisovat scény z onoho filmu detailněji, aby se nakonec mohl vytasit s SMS zprávou, kterou moje klientka poslala jeho klientovi a v níž připouštěla, že *ji to radovalo*. Neuniklo mi znechucení, které v tu chvíli mnohým

porotcům přeběhlo po tváři. Zejména elegantně oblečeným dámám pozdního středního věku, jež se možná domnívaly, že budou soudit případ nějakého vloupání nebo vraždy, a jimž tento případ skutečně nemilosrdně otevřel oči. V tu chvíli jsem věděla, že jejich soucit se Stacey ustupuje rychleji než moře za odlivu.

„Představovala jste si, jaké by to bylo, kdyby vás milenec svázal, nemám pravdu?“ tlačil na Stacey Rupert. „Dokonce jste mu psala, že byste něco podobného ráda vyzkoušela.“

Pak se na vteřinu odmlčel, aby nechal v uzavřené soudní síni dostatečně vyznít Staceyino vzlykání, načež z ní dostal kýženou odpověď. „Ano,“ špitla uplakaně. A od té chvíle už vůbec nezáleželo na tom, že ji Ted při znásilnění málem uškrtil nebo že měla zápěstí pohmožděná od toho, jak moc se snažila osvobodit. Ani na tom, že byla dost ducha přítomná a vyfotila si je na svůj iPhone jako důkazní materiál. Od té chvíle to šlo nezvratně z kopce.

Nalila jsem si z karafy na stolku skleničku whisky. V práci zpravidla nepiju, ale měla jsem za sebou dlouhý den, a navíc už bylo po páté. Venku se smrákalo. Skrz mraky prosvítaly zlatě oranžové sluneční paprsky, v nichž se nádvoří za okny zdálo snad až příliš krásné. Jsem odjakživa toho názoru, že po setmění je alkohol povolen. Jednosladová whisky mě pošimrala na patře a zahrála v jícnu. Jestlipak Rupert právě teď slaví ve vinném baru naproti nejvyššímu soudu, napadlo mě. Ze Staceyiných podlitin, z toho, jak ji jeho klient dusil, i z toho, jak samolibě se ušklíbl při vynešení rozsudku, mu muselo být jasné, že Ted Butler je jednoznačně vinen. Vítězství je vítězství, nicméně kdybych takový případ obhajovala já, měla bych alespoň dost slušnosti na to, abych se případnou výhrou nechlubila. A už

vůbec bych nekupovala nejluxusnější šampaňské, abych si měla čím připít se svým mladším partnerem. Ovšem pravdou je, že takové případy se snažím neobhajovat. Ačkoliv je člověk považován za lepšího advokáta, pokud se věnuje i obhajobě, nechci si špinit svědomí zastupováním lidí, jejichž nevinou si nejsem jistá. Proto raději pracuju jako žalobkyně.

Protože já jsem na straně pravdy, chápete? Nejenom na straně vítězů. Řídím se tím, že pokud klientovi uvěřím, existují dostatečné důkazy, na kterých se dá případ vystavět. Právě proto chci vyhrávat. Nejenom pro vítězství jako takové, ale i proto, že jsem na straně všech Stacey Gibbonsových tohoto světa. A na straně těch, jejichž případy jsou ještě jednoznačnější a ještě brutálnější. Jako třeba šestileté holčičky, kterou znásilnil její vlastní dědeček, jedenáctiletého chlapce, kterého sexuálně zneužíval skautský vedoucí, nebo studentky, která byla nucena poskytnout orální sex, když se dopustila té chyby, že se pozdě v noci vracela domů sama. Zejména kvůli ní. Míra dokazování je u trestního soudu vysoká. Musíte vyvrátit jakoukoliv důvodnou pochybnost, nevystačíte s pouhým zvážením míry pravděpodobnosti jako u občanského soudu. A právě proto nebyl dnes Ted Butler odsouzen. Protože Rupertovi se podařilo zasít semínko pochybnosti. Jeho karamelový hlas vyslovil hypotézu, že Stacey, která porotcům mohla připadat poněkud hrubá, svolila k násilnému sexuálnímu styku a na policii s tím šla až o dva týdny později, když zjistila, že Ted udržuje poměr ještě s jednou ženou. Že k tomu dřív nesebrala odvalu, protože se příliš styděla nebo že ji to traumatizovalo nebo že se mohla bát, že jí u soudu neuvěří, jak se nakonec taky stalo, to je zjevně ani nenapadlo.

Nalila jsem si do těžké křišťálové sklenice ještě jednou. Tentokrát jsem přidala trochu vody. Dvě skleničky jsou moje maximum, kterého se držím. Jsem disciplinovaný člověk. Musím být, jakmile bych se napila víc, otupilo by mi to intelekt. Možná bylo načasе jít domů. Jenže myšlenka na návrat do mého spořádaného dvoupokojového bytu mě nelákala. Za normálních okolností jsem ráda, že žiju sama. Na život ve vztahu jsem příliš konfliktní, to vím. Velmi bazíruju na osobním prostoru, jsem nadmíru sobecká a moc hádává. Samotu považuju za luxus. Vlastně spíš to, že nemusím nikomu vycházet vstříc, když mám hlavu jako balon, protože připravuju případ, nebo když se cítím zbitá jako pes, poté co se případ uzavře. Nicméně po prohraném případě se do toho intimního chápavého ticha vracím nerada. Nechce se mi být sama, nemám chuť dál přemýšlet o svých profesionálních a osobnostních nedostacích. Proto v takových případech zpravidla zůstávám v práci až do pozdních hodin a lampa v mojí kanceláři svítí dál i poté, co kolegové dávno odešli domů za rodinami. Já zůstávám, pátrám ve štosech papírů po pravdě a plánuju, jak vyhrát příště.

Poslouchala jsem, jak kolegové dusají dolů po dřevěném schodišti z osmnáctého století, a donesla se ke mně i ozvěna jejich smíchu. Začátek prosince, začátek vánoční horečky, pátek večer — ta všeobecná úleva, že jsme se konečně dočkali konce vleklého pracovního týdne, byla téměř hmatatelná. Já ale neměla v úmyslu se k nim později v baru připojit. Tvářila jsem se děsně, jak by řekla moje matka, a toho dne už jsem měla předstírání po krk. Nechtěla jsem ve svých spolupracovnících budit pocit, že mě musejí utěšovat. Nechtěla jsem poslouchat, že jsou další případy, do kterých se můžu pustit. Že když se specializujete